

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
DİYARBAKIR KÜLTÜRVARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU
KARAR

Toplantı Tarihi ve No: 08.02.2022-344
Karar Tarihi ve No : 08.02.2022-9059
Dosya No : 21.03/163

Toplantı Yeri
DİYARBAKIR

Diyarbakır İli, Çınar İlçesi, Demirölçek Mahallesinde bulunan tapulama harici alanda kalan, I. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak tescilli Zerzevan Kalesinde yer alan Kilisenin tescil talebinin Koruma Kurulunda değerlendirilmesine ilişkin; Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 04.05.2005 gün ve 257 sayılı I. Derece Arkeolojik Sit Alanı tescil kararı, Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 25.11.2020 gün ve 7960 sayılı yeni sit sınırları belirleme kararı, 24.07.2018 gün ve 5947 sayılı rölöve onay karar, 23.10.2019 gün ve 7186 sayılı restitüsyon proje onay kararı, 23.10.2019 gün ve 7187 sayılı revize rölöve, restitüsyon ile restorasyon ve statik rapor onay kararı, Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 16.12.2021 gün ve E.2013420 sayılı Zerzevan Kalesi Kazı Başkanlığından istenilen görüş yazısı, Zerzevan Kalesi Kazı Başkanı Doç.Dr. Aytaç COŞKUN'nun 11.01.2022 tarihli görüş yazısı, Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanının hazırladığı 13.01.2022 gün ve E.116135 sayılı dosya inceleme raporu okundu. Ekleri (tescil fişi) ve konuya ilişkin bilgi, belgeler incelendi. Yapılan görüşmeler sonunda;

Diyarbakır İli, Çınar İlçesi, Demirölçek Mahallesinde bulunan tapulama harici alanda kalan, I. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak tescilli Zerzevan Kalesinde yer alan Kilisenin 2863 sayılı Kanununun 6. Maddesi ile Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik'in 4. Maddesinde belirtilen "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" niteliklerini gösterdiğinden, anılan Kanununun 7. Maddesi kapsamında "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" olarak tesciline, yapı grubunun I. (Birinci) Grup yapı olarak belirlenmesine, hazırlanan tescil fişinin uyguna;

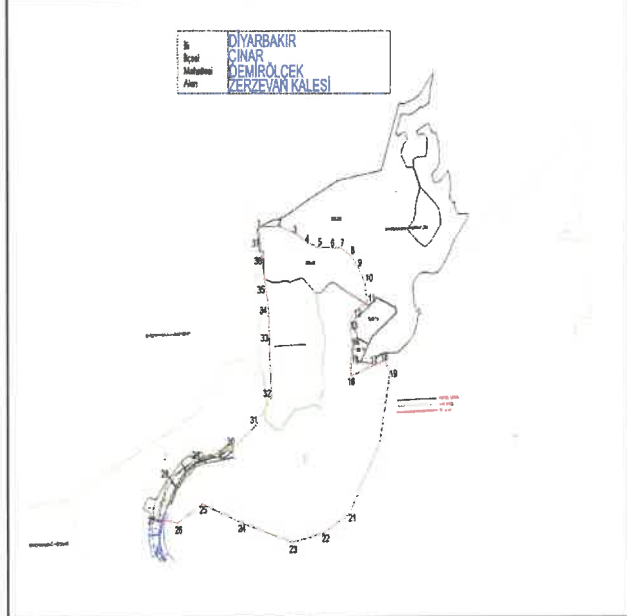
-Kilisenin bulunduğu tapulama harici alanda yapılacak yeni bir sınırlandırma ve parsel ihdasında Tapu Müdürlüğüne "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmeliğinin" 8. maddesi gereğince şerh bırakılmak üzere Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğüne bildirilmesine;

-Kilisede ve sit sınırları içerisinde yapılacak olan her türlü fiziki ve inşai (ifraz, tevhit, imar uygulaması dahil) uygulama öncesinde Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulundan izin alınması gerektiğine karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ (D.K.V.K.E)		ENVANTER NO:	
T Ü R K İ Y E	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		ANIT	
İLİ: DİYARBAKIR	İLÇESİ: Çınar	MAHALLE/MEVKİ: Demirölçek	KORUMA DERECESESİ	ANITSAL 1 2 3
SOKAK VE KAPI NO:	KAD. :PAFTA: ADA: PARSEL:		ÇEVRESEL	1 2 3
ADI : Kilise	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI:	
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFİYE:	

GENEL TANIM: Diyarbakır İli, Çınar İlçe sınırları içerisinde I. Derece Arkeolojik Sit olarak tescilli Zerzevan Kalesinin güneyinde yer almaktadır.

KORUNMUŞLUK DURUMU: Orta	TAŞIYICI YAPI: Orta	CEPHE DURUMU: orta	ÖRTÜ DURUMU: yok	İÇ YAPI DURUMU: orta	BEZEME DURUMU: -	RUTUBET DURUMU: -var
--------------------------	---------------------	--------------------	------------------	----------------------	------------------	----------------------

GÖZLEMLER: Korunması gerekli kültür varlığı özelliği göstermektedir.

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Maliye Hazinesi	BAKIMINDAN SORUMLU OLAN:
YAPILAN ONARIMLAR:	

AYRINTILI TANITIM: Diyarbakır İli, Çınar İlçe sınırları içerisinde Mardin Karayolu üzerinde ve Çınar İlçesi'ne 17 km. uzaklıkta yüksekçe bir tepe üzerinde kurulmuş olan I. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak tescilli Zerzevan Kalesi kesme bazalt taştan inşa edilmiştir. Yapılış tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Ancak, M.S. 300'lü yıllarda Sasaniler ile Romalılar arasında bölgeyi el geçirmek için yapılan uzun ve kanlı savaşlar sırasında, Mezopotamya'yı Diyarbakır ve Anadolu'ya bağlayan bir geçiş köprüsü diyebileceğimiz yola hâkim ve bu yolu kolaylıkla kontrol edebilecek yüksek bir tepede kurulmuştur.

I. Derece Arkeolojik Sit olarak tescilli Zerzevan Kalesinin güneyinde yer alan Kilise taban alanı yaklaşık 271 m2 lik bir alan kaplamaktadır. Kesme kalker taşından inşaa edilen kilisenin M.S. 5. yüz yılında yapıldığı tahmin edilmektedir. Dikdörtgen forma sahip yapı 6 mekandan oluşmaktadır. Bu mekanlar narteks, naos, apsis, 3 adet odadır. Yapı genel anlamda yıkık durumdadır. Tüm mekanların tavanı yıkılmıştır. Mekanların bir kısmının duvarları yıkılmış bir kısmında ise izler yer almaktadır. Narteksin döşemesi tamamen çökmüştür. Duvarların derzleri tamamen boşalmış taş yüzeylerde kayıplar mevcuttur. Tüm taşlarda doğal olaylardan kaynaklı kararmalar, yosunlaşmalara tespit edilmiştir.

TEKNİK BİLGİLER:	ISITMA SİSTEMİ:	
	KANALİZASYON:	
	SU:	
	ELEKTRİK:	

ÖZGÜN KULLANIMI:
Kilise

BUGÜNKÜ KULLANIMI:
Boş

ÖNERİLEN KULLANIMI:
Kilise

HAZIRLAYANLAR:
Neslihan ÖZKAN Mimar

Veysel ACUN Mimar
13.01.2022

KONTROL EDEN:
Mehriban KARAASLAN
Bölge Kurulu Müdürü

YAYIN DİZİNİ :

- 1- Diyarbakır Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulunun 08.02.2022 tarih ve 9059 Sayılı Karar Eki dir.
- 2-
- 3-
- 4-

Handwritten signatures and initials are present below the list.

EKLER :	
RAPOR	X
FOTOĞRAF	X
RÖLÖVE PROJESİ	X
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA	X
KROKİ	X
KİTABE	
VAKFİYE	

TESCİL : Zerzevan Kalesi
KARAR NO :257
KARAR TARİHİ :04.05.2005
REVİZYON:

